

Zpravodajství ČTK, 27.4.2010, Vydavatelství Elsevier Science ocenilo pět mladých českých vědců

Praha 27. dubna (ČTK) - Pět mladých českých vědců letos poprvé obdrželo Cenu Scopusu, kterou uděluje vydavatelství Elsevier Science vynikajícím výzkumníkům do 35 let. Ze 116 podaných projektů odborná porota ocenila Ondřeje Miholu, Ondřeje Hajduška, Michala Mičudu, Martina Srnce a Janu Poltiovou-Vejpravovou.

"Porota byla velmi překvapena a potěšena vysokou úrovní přihlášených prací. Určitě padesát prací bylo naprosto vynikajících a dvacet až třicet by si zasloužilo ocenit," řekl dnes na tiskové konferenci porotce Jan Konvalinka.

Porota hodnotila práce podle jejich významu, důležitosti odborného časopisu, kde byly publikovány, roli hrála i místní úroveň. "Výzkum provedený na českých pracovištích jsme hodnotili o trochu výše než bádání v zahraničí, neboť u nás je to pořád docela těžké," vysvětlil Konvalinka.

Mihola jako první dokázal klonovat gen, který u obratlovců způsobuje neplodnost. Svůj výzkum prováděl na myších, přičemž dosud se nejčastěji podobná bádání konala na mouchách octomilkách. "Je to ohromně dobrá práce, která přináší vhlad do způsobu, jakým vznikají živočišné druhy," zhodnotil Konvalinka. Podle něj se jedná o jeden z nejvýznamnějších objevů v ČR za poslední roky.

Hajdušek mapoval geny a proteiny zapojené do zpracování železa u klíšťat. Objevil při tom novou bílkovinu, která přenáší železo. Využitím tohoto proteinu lze očkovat například dobytek proti klíšťatům. Ta pak nejsou schopna sát krev, dokončit svůj vývoj ani snášet vajíčka. Dramaticky se také snižuje možnost přenesení infekce z klíštěte na hostitele. Hajdušek si objev nechal patentovat.

Mičuda sestavil kvantové hradlo, které může být využito ke stavbě kvantového počítače. Srnc se specializuje na oblast organické chemie a biochemie. Porota ocenila jeho práci za zásadní využitelnost v biomedicině. Poltiová-Vejpravová zkoumá takzvané systémy s těžkými elektrony. Její bádání lze využít v elektronice.

Do soutěže byly přihlášeny vědecké projekty z oblastí medicíny, biochemie, genetiky, molekulární biologie, fyziky, astronomie, chemie, vědy o materiálech, strojírenství, výpočetní techniky, sociálních a environmentálních věd. Komisi vedl profesor **Petr Ráb** z **Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV**.

Vydavatelství Elsevier je světový producent časopisů a databází pro vědu a výzkum. Cenu Scopusu pro mladé vědce do 35 let uděluje Elsevier Science vynikajícím vědcům. Návrhy podávají vysoké školy, ústavy **Akademie věd ČR** nebo jednotlivci. V kalendářním roce může být uděleno nejvýše pět cen. V České republice bylo ocenění uděleno letos poprvé. Vydavatelství ceny uděluje například v Polsku, Alžírsku, Thajsku nebo Latinské Americe.

Tomáš Tománek vit
Cas| 15:22